

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.
Če si pride naročnik sam v upravnništvo po list: Me-
sečno K 5.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Stari grehi.

V našem javnem življenju so se pričeli pojavljati zopet stari grehi. Namesto da bi stali edini in močni v eni vrsti, so pričeli izvesti krogi z ono nečedno, rečimo protiliberalno politiko. Mi že dalj časa opazujemo, kako tupašam poganjajo te smrdeče cvečke, o katerih smo mislili, da jih je sveži jugoslovanski veter ugonobil. Mirno smo to gledali, nismo reagirali, ker smo mislili, da so to le posamezni pojavi, izjave posameznih neodgovornih oseb. In svarili smo, ker smo prepričani, da je naš spas, zlasti tu na naših severnih mejah, edinstvo in sloga.

Tako je. »Slovenski Gospodar« napisal sledeče besede: »... liberalne stranke ne stojijo na načelih krščanstva, temveč že komaj čakajo, da bi mogle uveljaviti svoj protikrščanski program: ločiti cerkev od države, vreči sv. razpelo iz šol in povsod v javnem življenju strmoglavit krščanstvo ob tla. To stoji! Vse politične stranke in organizacije, ki so pred vojno bile ali socialdemokratske, liberalne ali svobodomiselnice ter so si sedaj radi lepšega nadjale naslov »demokratske«, ali kaj takega, so več ali manj podružnice velike svetovne organizacije brezverstva. »Narodnost«, »demokratizem«, »skrb za kmeta in delavca«, vse to je le

O naših krajepisnih imenih.

V »Straži« od dne 14. aprila trdi nek M. L., da je »umetna tvorba imena »Maribor« zdaj vendar že kakih 60 let stara».

Čudna trditve iz treh stališč! — Prvič je več kakor čudno, da se kdo vsaj pri znanstvenih izjavah ne podpiše, ako ima za svojo trditev kake drugim neznane vire ali kako drugače utemeljeno nazorje. Kako mirno bi se sploh naše javno življenje odigravalo, kadar bi se moral vsaki, kateri drugemu v časopisih kaj predbacivati hoče, s polnim imenom podpisati, kajti s tem bi javno pokazal, da hoče svoje mnenje tudi osebno zastopati ali zagovarjati. To bi moral pri nas tudi vsak urednik tirjati! Koliko spake in neutemeljene razdraženosti, kakor nesloge ti se pri nas s tem odstranilo! Koliko znanstvenih kritik bi bilo resnejših, ako bi uredniki ne pustili pošteno delajočih ljudi anonimno blatiti, ali ako bi že naš tiskovni zakon odločno tirjal: podpiši se, kar imaš javnosti reči, ako sploh iz dobrega namena in prepričanja pišeš.

Drugič: kje je za to dokaz, da se je ime »Maribor« še le pred 60 leti objavilo? —

Pozna oni M. L. vse listine? Gotovo ne on in ne mi! — Kot protidokaz naj omenim samo naslednje. Trdilo se je, posebno iz nam neprijazne strani, da je ime »Ormož« še le v 18. stoletju nastalo, in da je prvotno ime bilo nemškega izvora (»Friedau«). Zahn (»Ortsnamenbuch«)

maska ali krinka, pod katero skrivajo svoje bistvo in svoj pravi namen, ko hodijo med ljudstvo ...»

Te besede so nekak odmev besed, ki se slišijo na posameznih shodih slovenske ljudske stranke. Ali je bilo tega treba zdaj? Vsaj vsi dobro poznamo resno situacijo na naši severni meji, vsaj vsi slišimo bobnenje topov z koroške fronte. Posledice tega nepremišljenega hujskanjev se že kažejo.

Dolga krvava vojna je pri našem ljudstvu nekako uspavala one politične strasti, ki so pred vojno tako zelo divjale med nami. Našemu ljudstvu se je zahotelo po miru, po svetovnem miru, pa tudi po miru doma v svoji lastni hiši. Toda še ni ta hiša dozidana. S trudom zbiramo kamenje, da jo dogradimo, pa so se že pojavili elementi, ki hočejo onemogočiti, da končamo to trudapolno, s krvjo naših sinov prežeto delo.

Mogočno dvigajo glave oni Nemci in nemškutarji, ki so nam tisoče in tisoče naših ljudij odtujili. Spretno izrabljajo hujskanje in blatenje od strani Slovenske ljudske stranke ter kažejo našemu kmetu ravno v isti luči Jugoslovansko demokratsko stranko, kakor pravi zgorajšnji citat iz »Slovenskega Gospodarja«.

Ker je pa nepobitno dejstvo, da tvori Demokratski klub veliko večino v našem narodnem predstavnilstvu in da je velika

pravi pri članku »Friedau«, da je to ime še le nastalo povodom mira (»Friede«) med cesarjem Miroslavom in kraljem Matjažem (l. 1490). To pa tudi ni res, ker na istem mestu navaja Zahn listino iz l. 1331, katera že piše »Fridowe«. Listina iz l. 1315 že pa tudi slično piše »Holrmues«. In »Friedau« se tudi ni po l. 1490 dosledno pisalo, ker smo našli nagrobni kamen iz l. 1504, katerega pa Zahn sploh ne pozna ali vsaj ne omeni, z napisom »Ormosd«. Če toraj vse ali različne vire poznamo, izgleda to vse takoj drugače. In poznamo že vse vire za ime »Maribor«? — Gotovo ne! — Zdaj ko smo začeli sami po starih listinah in kronikah brskati, ker ne verjamejo več nemškim izjavam, pride s vsakim dnem tem očitneje ohoča vseponemčevalna taktika naših političnih nasprotnikov na dan. Treba je toraj skrajne previdnosti, prej ko se kaj odločno ali odločilno izgovori.

Tretjič: posebno čudno je, da M. L. piše: »kratkomalo uvesti za nemški izraz kako slovensko ime, ki se večkrat nima ne zgodovinske podlage, ne ljudskega čuta, ne bo imena tako kmalu utrdilo.« — S tem se toraj reče: ne začujmo, kakor prej Nemci, slovenskih imen iz nemških kovati; naše ljudstvo ima bolj čut za nemška imena! — Gospod M. L., tu ste popolnoma na krivem potu, in za to samo en dokaz ad hoc

Jaz sem pred desetimi leti pisal, da je slovensko ime za »Spielfeld« — »Špilje«. Takrat,

večina članov naše vlade iz Demokratskega kluba, tedaj izrabljajo razni Ornigovci orožje, ki ga jim nudi slovenska ljudska stranka, v to svrhu, da odvrta naše ljudi od jugoslovanske državne misli. Ne pretiravamo, ker navedemo lahko dejstva. In kaj to pomeni, mora razumeti vsak razsoden človek. Že itak nimamo lahkega stališča proti tem podzemeljskim elementom, katerih rovi vodijo v Nemško Avstrijo, in zdaj dajejo oni, ki so tudi sodelovali pri ustanavljanju Jugoslavije, ravno tem elementom zaželeno orožje v roke.

Mi pojdemo svojo začrtano pot. Prvi in glavni naš smoter je: zgraditi močno jugoslovansko državo, ker vemo, da je to naše življensko vprašanje. Ne bomo z istim orožjem odbijali, ker bi nas to predaleč zavedlo. Eno pa povemo, da bomo ožigosali vsak korak, ki bi ga storil ta ali oni v kvar naše mlade države.

Političen pregled.

Boji na Koroškem. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 3. maja opoldne iz uradnega vira: Ponoči je bil na koroški fronti mir. Danes dopoldne so Nemci obstreljevali Sv. Marjeto in Galicijo. Lesene mostove čez Dravo smo razstrelili. Pri Podrožici topovski boj. Ljubljanski dopisni urad poroča dne 4. maja ob 11. iz uradnega vira: Danes ob

v dobi hudega nemškega nasilstva, nisem s tem začasno nič dosegel; danes se pa že to ime rabi, kolikor znano, v obče, toraj tudi pri ljudstvu, ker sluti v tem imenu še kako nepretrgano tradicijo, in ker so tam res »špilje« (dupline).

Objaval sem že tudi, da, ako bi bil »Maribor« kaka prestava nemškega »Marburg«, potem bi bil iz tega postal gotovo »Margrad«. Če pa ljudstvo »Marpruk« pravi (navadno izgovarja »Marpuk«) je to popolnoma naravno, ker je imelo prej sploh redko priložnost slovensko ime slišati.

Ako toraj ljudstvo na znanstveni podlagi poučimo, naj krajevna imena zgodovinsko pravilno rabi, ne sme to še nikogar k temu zapeljati, da Nemcem vodo na njihov mlin goni, ter reče: ne pačite nemških krajepisnih imen! —

Pritrdimo radi, da se je kaj takega že zgodilo, pa proti temu smo se tudi kar z znanstvenim orožjem vpostavili. N. pr. je nek posebno duhovit Slovenec, menda je to še le od vseh svetnikov l. 1918—, v Ljubljani iztohtal in kar uradno izgovoril, da se ima »Sterthal« za vekovečne čase »Strnišče« imenovati. Ker strnišča sploh na tamošnji jako prodnati zemlji ni, kajti tam komaj nekaj trave za ovčjo pašo zraste, pravijo tej krajini daje »Prelogi«, kakor poprej; iz »Strnišča« je pa ljudski dovtip »Stranišče« napravil. Tako se maščuje ljudstvo, ako se mu kaj nenaravnega vsiljuje!

5. so Nemci po močnem topniškem ognju napadli naše postojanke na Gračnici in naše levo krilo prisilili, da se je umaknilo. Severni del Karavanškega predora držimo. Suhi vrh je v naših rokah. (Gračnica se imenuje do 1359 m visoki greben, ki se dviga od Podroščice proti zapadu, 1360 m visoki Suhi vrh pa se dviga med 1836 m visoko Golico in krajem Podroščica). — V vzhodnem delu Koroške so Nemci obstreljevali naše predstraže pri Sv. Marjeti in pri Selu in potem napadli z močnimi četami. Boj še traja. — Pri Spodnjem Dravogradu so naše čete zavzele po hudem boju Št. Lovrenc, Sirotni vrh in pa Rosovo kočjo ter zaplenile eno strojnico. — Na Štajerskem je položaj neizpremenjen.

Nemci na Koroškem imajo premoč. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 4. maja ob 7. zvečer iz uradnega vira: Nemci so nadaljevali napad na Podroščico in zavzeli severni izhod predora. Naše čete so se umaknile na greben Golice in Klene. Pri Sv. Marjeti so Nemci napredovali, zavzeli so Sv. Marjeto po hudem boju ob 1/8. zjutraj in napadli potem Apače, katere so vsled premočnega pritiska morale naše čete prepustiti sovražniku ob 1/3. popoldne. Na ostali fronti položaj neizpremenjen.

Nemško poročilo. LDU Celovec, 3. maja. (DKU) Tiskovni urad koroškega deželnega odbora priobčuje nastopna uradna poročila o položaju: Dne 3. maja ob 12. uri: Jugoslovani so razstrelili most pri Lipici. Sicer je položaj neizpremenjen. — 3. maja ob 17. uri: Položaj se v splošnem ni izpremenil. Vzdolž vse fronte traja ožen sovražnega topništva. Razen mostu pri Lipici so razstrelili Jugoslovani tudi dravski most pri Dulah. Oba mosta sta bila šele pred kratkim popravljena.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 5. maja ob 12. uri 50 minut popoldne iz gotovega vira: Vsled nadaljnjega pritiska sovražnika, so se naše čete umaknile v smeri proti Pliberku. To mesto še držimo.

LDU Celovec, 5. maja. (DKU) Tiskovni odsek koroškega deželnega odbora javlja nastopno situacijsko poročilo z dne 4. maja ob 14. uri: Odbijalni boji so naše čete privleli na črto: državna meja — Podkorenščica — Stol (kota 22361) — Ljubeli (na koroški strani pod Ljubeljnim prelazom — Baba (kota 1966) — Košutnik (kota 2134) — Frajbah — Drava — kota 347 — južnovzhodno od Laboda — Kurji vrh (1522) — deželna meja do Golovca (Koralpe) — kota 2144. — Situacijsko poročilo z dne 4. maja ob 18. uri: Tekom bojev južno od Drave smo se polastili Apač in Galicije. Dva sovražna napada smo odbili. Naše izgube so neznatne. — Situacijsko poročilo z dne 5.

Ali bi to tudi bilo pačenje nemškega imena, ako bi ime »Samoschegg« pravilno imenovali in pisali kot »Zamošček«, t. j. mali zamek (zamek) ali gradič, kar tudi je. Povejte enkrat ljudstvu jezikovno pravilno ime, in takoj ga bo prevzelo, ker opravičeno etimologijo takoj razumi.

In zakaj ni misliti, da bi korenina »mar« pri »Maribor«, kakor pri »Marbregu« ne bila ista? Zakaj išče kdo siloma tam »Mareinberg« (Marijin vrh), ko ni tam, vsaj kolikor je meni znano, cerkev sv. Mariji temveč sv. Mihi posvečena? Je to kak dokaz? Kdo dokaže, da je »Kremberg« nemška in tudi slovenska spakedranka? Prvotno ime je res slovenski »krem«, t. j. trdnjava, in so Nemci samo še »Berg« dodali, ako že Slovenci sami niso že »Kremberg« rekli. Moralo bi se toraj danes pisati »Sv. Ana na Kremu«, kajti vsa krajevna imena, kakor: Kremen, Kremenec, Kremnica, Kremža, Kreml, Krim itd. so staroslovenskega povoda in je v tem oziru vsa dalnja polemika odveč.

Mi vemo, da so prvotna imena naših krajev po Nemcih skoro vseskozi popačena; mi nočemo toraj nič družega, kakor znanstvenim potom onim imenom zopet staro obliko priboriti ali jih vnoviti; za to je zdaj vendar enkrat ugodna doba prišla in pri tem prepotrebem kulturnem zgodovinskem delu si pa vendar ne bomo začeli drug drugemu nog podstavljati.

D. Žunkovič.

maja ob 8. uri: Naše čete so še snoči na več krajih prekoračile Dravo in prodirajo proti jugovzhodu. Pri večerajšnjih bojih pri Podroščici smo uplenili 5 topov in 10 strojnic, nadalje pri Apačah nad 10 strojnic.

Naše meje določene? Geneve, 4. maja. (Slov. Narod). Kakor izve naš dopisnik, je mirovna pogodba, v kolikor se tiče naše države, v detajlih že popolnoma izdelana, izvzeto je samo vprašanje našega Primorja. Mirovno pogodbo bodo podpisali Pašić, dr. Trumbić in dr. Žolger.

Mirovna pogodba. Lucern, 2. maja. (Slov. Narod). Tekst mirovne pogodbe je dostiskan na 350 straneh. Sedaj se v Parizu povprašujejo, ali naj podpišejo naši zastopniki mir v imenu Kraljevine SHS, kakor mislijo to Amerikanci, ali samo v imenu Srbije, kakor misli to ostala antanta. (Ali pa da sploh ne podpišejo, kakor mislimo mi.) — Ukrajinski delegati so bili zaslišani o ukrajinsko-poljskem sporu. — Japonska nekaj popušča in je vsled tega položaj na konferenci nekoliko manj napet. V jadranskem vprašanju se vedno bolj izraža odločitev v zmislu, da bo Reka prosta luka pod gotovimi pogoji, ki se bodo še določili. — V mednarodni tribunal, ki bo sodil bivšemu cesarju Viljemu, pošlje Amerika ali Tafta ali Hughesa, Anglija lorda Readinga, Francija Leona Bourdeois, Italija in Japonska po enega člana. Tribunal bo zasedal v Ženevi. — Lahki razširjajo po vseh svojih agenturah vest, da so nepopustljivi.

Dnevne novice.

Tiskovna zadruga v Mariboru ima 15. majnika 1919 izreden občni zbor. Na dnevnem redu je: 1. Sprememba pravil; 2. Slučajnosti.

Naš jugoslovanski junak dr. Ludovik Pivko, poveljnik jugoslovanskega bataljona, se je včeraj vrnil v Maribor. Njegovi prijatelji so ga veselo sprejeli. V ožjem krogu je pripovedoval svoje doživljaje, ki jih namerava opisati v posebni knjigi. V kratkem odide v Črno goro, kjer vrši njegov bataljon službo. Pozdravljamo junaka v slovenskem Mariboru!

Iz obljubljenega dežele. Glasilo Jugoslovanske soc. demokrat. stranke »Naprej« opisuje Nemško Avstrijo kot pravo obljubljeno deželo, po kateri se cedita med in mleko. V nekem dopisu pravi dobesedno: »Poglejmo cene v Gradcu: 1 žarnica stane 3 K 40, v Ljubljani 7 K, 1 par ženskih čevljev 32 do 50 K, ena fina moška obleka 200 K, ameriška pšenična moka najfinejša 2 K 80 v«. Če bi bilo to res, tedaj bi morali mi v Jugoslaviji svoje sosede v Nemški Avstriji zavidati. Slučajno smo pa danes govorili z znanim veletržcem, ki se je ravnokar vrnil iz Gradca v Maribor. Kot dolgoleten veletržec v Gradcu, pozna zelo dobro ondoltni trg. In ta nam je podal popolnoma drugo sliko o razmerah, ki vladajo v Gradcu. O živilih tam sploh ni govora. Če prideš zjutraj na trg, ne vidiš drugega nego čebulo in pa česenj, razentega pa morda tupatam nekaj zelenjave, trave in kopriv. Krompirja ni, dočim ga je pri nas toliko, kolikor si ga kdo poželi. Fižol stane 6 do 8 kron kilogram, bela moka 16 do 24 kron, par ženskih nizkih čevljev 200 do 240 kron, navaden površnik 600 kron. Koruzne moke, ješprenja in drugih podobnih živil ni. To so dejstva. Pri tej priložnosti smo se nehote spomnili na onaj zloglasni Ornigov letak, s katerim so spodnještajerski nemškutarji vabili naše poštene slovenske kmetovalce v svoje mreže, da izdajo Jugoslavijo ter se izjavijo za Nemško Avstrijo. Tudi na tem izdajalskem letaku so nemškutarji slikali razmere v Nemški Avstriji v rožnatih barvah. In kdor je videl 1. maja najbolj zagrizene mariborske nemške nacionalce z rdečimi nageljni, temu se vzbuja nekaj sum. Mi nočemo reči, da se je morda Jugoslovanska soc. demokrat. stranka udejstvovala Ornigovi kliki. Res pa je, da take novice ne delajo dobrega učinka. Če je pa res, da so v Gradcu take briljantne razmere, tedaj se nam čudno zdi, zakaj se privandrami Nemci tako zelo boje izseliti se iz Jugoslavije v obljubljeno

deželo, Nemško Avstrijo. Naši slovenski delavci bi bili zelo hvaležni, če bi njihovi nemški konkurentje čimprej zapustili Jugoslavijo. V tem trenutku bi prav lahko zaprli vse podružnice za delo, ker bi prenehala brezposelnost. S tem bi bilo dvema ustrezno. Nemški delavci bi prišli po naziranjih glasila Jugoslovanske socialdemokratske stranke v boljše življenjske razmere, naši brezposelni slovenski delavci pa do kruha. Upamo, da se gotovi krogi ne bodo preveč razburjali, če se bo temu ali onemu Nemcu pomagalo do boljšega življenja onstran jugoslovanskih mej.

Nemci iz Jugoslavije se bore na Koroškem proti nam. Pred par dnevi so v Celje pripeljali koli 200 ujetnikov s koroške fronte. Med temi je bilo 11 Celjanov, večinoma mornarjev.

Knez Windischgraetz je hotel v Nemško Avstrijo. Konjiškemu knezu Windischgraetzu tudi več ne ugaja sveži zrak v Jugoslaviji. 26. aprila se je hotel s celo svojo rodbino preseliti brez dovoljenja vlade v Nemško Avstrijo. V to svrhu se je hotel poslužiti antantnega vlaka, ki so ga spremljali Italijani. To se mu ni posrečilo, moral se je s potrjim srcem vrniti iz Poljčan v Konjice. Verjamemo, da knezu ne ugaja več pri nas, posebno odkar je sklenil na svojem posestvu v Planini pri Rakeku najintimnejšo zvezo z ondolnimi Lahji.

Zakaj so prišli?! Zadnje dni se je vrnilo v Maribor veliko odpuščenih uradnikov sodnih in drugih, ki prav pridno prirejajo sestanke in v gručinah kar na ulicah pretresajo položaj. Ali naši »odgovorni« tega še niso opazili? Kdo je dal tem ljudem dovoljenje za vrnitev v Maribor? Ali se pri nas res izvršuje stroga kontrola samo za lastne rojake, nemškim uradnikom pa je vse dovoljeno? Zraven tega pa še se norčujejo iz naše naivne lahkovernosti in dobrosrčnosti.

Točenje alkoholnih pijač prepovedano. Opozarjamo na oglas policijskega komisarijata v današnji številki našega lista, da je točenje alkoholnih pijač v Mariboru in okolici prepovedano.

Ruška kočja se bo otvorila proti koncu tega meseca in to zaradi mnogih popravil, katere so potrebne vsled poškodbe tatinskih vlomilcev po zimi. Podravska podružnica SPD kot lastnica Ruške kočje in Planinke opozarja svoje člane in druge osebe, ki hočejo letos dalje časa v njenih zavetiščih bivati, da morajo že zdaj natanko naznaniti, od kedaj in do kedaj hočejo v imenovanih zavetiščih bivati ter povedati tudi, koliko postelj in sob želijo imeti. Obenem morajo že zdaj plačati približno dve tretini stanarine, katera znaša dnevno od postelje 4 K. Ker društvo dalje ne ve, kje so raztrošeni bivši njeni člani in kdo sploh hoče društvu pristopiti, prosí, da se sami javijo in pošljejo takoj 6 K udnine, oziroma 100 K ustanovine. Društvo pa po pravilih ni dolžno sprejeti vsake oglasne osebe, da se ji ne vrinejo neljubi in tuji elementi in da ne bo pritožb. Občni zbor se boče vršil proti koncu tega meseca, kar se boče še razglasilo. Načelnštvo.

Razmere v kuhinji na koroškem kolodvoru so skrajno slabe. Ako se slovenski železničar drzne v svojem materinem jeziku za kosilo vprašati, nahruli ga blagajničarka: »Versteh' nicht bindisch!« Nežna kuharica se pa navadno kot puran od jeze peni in grozno razburjeno odreže: »Hier ist eine deutsche Küche und wird nur deutsch gesprochen«. — Menimo, da ima slovensko železniško osebje, ki se mora posluževati kuhinje, pravico tirjati, da se osebje taiste napram odjemalcu dostojno obnaša. Zahtevamo od vodstva te kuhinje, da čimprej odstrani te črno-žolte pijavke.

Porotne razprave pri mariborskem okrožnem sodišču se začnejo zopet 11. junija. Sliši se, da bodo trajala najbrž več tednov. Za predsednike porotnim zasedanjem je imenovalo višje deželno sodišče vodjo okrožnega sodišča nadsvetnika Cajnkarija, nadsvetnika Levca in Ravnikarja in svetnika dr. Kočvarja.

Iz Ruš nam pišejo: Naše Nemce mora biti gotovo strah pred Jugoslovani, ker se morajo še skrivati pod rdečo zastavo Jugoslovan-

ske socialnodemokratske stranke. 1. maja so ruški socialni demokrati priredili veselico, seveda pri nemškem tovarniškem kantinerju Häringu. Seveda jim ne diše slovenske gostilne v Rušah, ker vedo, da se tam slovenski govorijo. Na tej veselici je neki delavec zaklical „Živijo Jugoslavija“, temu so sledili tudi nekateri drugi. Takoj se je pa oglasil „slovenski“ sodrug ter jim rekel nemški, naj bodo tihi. To je torej jugoslovansko sodruštvo. Najboljše bi bilo pač, da gredo ti nemški tovarniški gospodje in pa delavci tja, kamor jih vleče srce.

Ameriška intervencija na Koroškem?
Včerajšnji „Slov. narod“ piše na uvodnem mestu: Včeraj popoldne je ameriška misija profesorja Coolidge, ki je mesca januarja vodila pogajanja za premirje in za začasno demarkacijsko linijo na Koroškem, začela intervencijo v prid statusu quo ante 2. maja na Koroškem do odločitve pariške konference. Mi smo se glede te vesti, ki nam je došla iz povsem verodostojnega vira, obrnili na deželno vladu za pojasnilo in dobili odgovor, da bo o vsakem važnem dogodku v koroški zadevi, čim dobi službeno konkretno obliko, izdano uradno poročilo. — Nujno prosimo, naj se nikdo ne da begati po raznih lažeh in pretiravanjih, ki se širijo iz doslej še nezanih virov. Samo po sebi je razumljivo, da ni mogoče obesiti na veliki zvon raznih odredb. Vesti, da so nekateri bližnji kraji v nevarnosti, so izmišljene. Položaj na fronti je v uradnem poročilu naslikan popolnoma resnično in v njem imenovani vsi kraji, na katerih smo se morali umakniti premoči. Ne begajte sebe in drugih!

Mariborski Nemci uhajajo v Nemško Avstrijo. Poziv zaradi vojaških vpoklicev je vojaški službi podvržene mariborske Nemce tako prestrašilo, da so pričeli predvčerajšnjim kar trumoma uhajati čez mejo. Vemo, da bi bili kot vojaški izdajce. Vsled tega jih s tega stališča ne bomo pogrešali. Ampak dolžnost je dolžnost in postava je postava. Dobro bi bilo ugotoviti te ljudi ter pograti tudi njihove rodbine čez mejo.

Zvišanje cen poštinih golic. Ker presegajo cene za papir in tisk za obrat potrebnih tiskovin do sedaj veljavne cene za posamezne golic, je bila poština uprava primorana, zvišati ceno nakaznicam na 6 v, z veljavnostjo od 15. aprila naprej in denarnim kuvertam na 16 v, spremnicam na 16 v ter brzojavnim golicam na 4 v s veljavnostjo od 5. maja t. l. naprej.

Ureditve prometa s kvasom. Od 1. majnika naprej se bo nakazoval kvas v mariborskem okraju trgovinam, ki so spodaj naštet. Vsaka trgovina dobi gotovo tedensko množino, ki je označena v kilogramih v oklepaju. Druge trgovine ne dobijo več kvasu. Pritožbe radi nepravilnega razdeljevanja ali radi premajhne množine naj se določijo okrajnemu glavarstvu. Cena kvasu je 13 kron za trgovce pri tovarni, 16 kron za nadrobno prodajo. Seznam trgovin: 1. Povoden Franc, Ribnica Breznó (10). Oder Ivan, Sv. Lovrenc (30). 3. Pečnik Alojz, Selnica ob Dr. (30). 4. Fikfak J., Mar. Puščava (5). 5. Oder Cecilija, Fala (20). 6. Sernc Mihael, Ruše (25). 7. Zemljč Franc, Limbuš (15). 8. Mulec Franc, Studenci (40). 9. Marko Adalbert, Pobrežje (30). 10. Kostajnik Mar., Sv. Martin pri Vbg. (10). 11. Horvat Mar., Pobrežje (10). 12. Ostruh Rezi, Sv. Peter (10). 13. Razdeljivica Lajtersberg Krčevina (25). 14. Poš Hans, Maribor (20). 15. Smonik Maks, Svečina (5). 16. Rojko Konrad, Zg. Sv. Kungota (15). 17. Plevnik Marija, Št. Ilj v Slov. goricah (25). 18. Hakl, Špilje (15). 19. Hamer Alojzija, Ceršak (10). 20. Kanje Jožef, Sv. Barbara (10). 21. Škerlec, Sv. Benedikt (15). 22. Verglez J., Sv. Jurij v Slov. goricah (10). 23. Arnuš, Sv. Jakob (10). 24. Heiter Kaj., Sv. Lenart (15). 25. Dimnik M., Sv. Lenart (15). 26. Lorber J., Rupert (10). 27. Čauš Terezija, Sv.

Trojica (15). 28. Tušak Franc, Sv. Anton (10). 29. Baumgartner, Sv. Marjeta ob Pesnici (15). 30. Polajniko Franc, Slivnica (10). 31. Böhm, Fram (5). 32. Kodrič Ivan, Fram (10). 33. Šijanec Andrej, Rače (10). 34. Novak Franc Podova (5). 35. Macun Anton, Sv. Marjeta ob Dravi (5). 36. Lebe Ivan, Pivola (5). 37. Ravnjak Albert, Dobrovce (5). 38. Tišler-filijalka, Pragersko (15). 39. Sicherl Engelbert, Sp. Poljskava (5). 40. Uramek Franc, Zgor. Poljskava (5). 41. Pinter Anton, Slov. Bistrica (15). 42. Omerzu Danijel, Slov. Bistrica (15). 43. Krošelj Ivan, Laporje (5). 44. Vodenik Franc, Sp. Poljčane (20). 45. Vorša, Sv. Martin na Poh. (3). 46. Košorok, Makole (5). 47. Kavčič Franc, Studence (3). 48. Filijalka-Vodenik, Hoče (5).

Tobak je vtihotapljal v Nemško Avstrijo. Policija je prišla brezposelnega elektrotehnikarja Karla Strasserja, ker se je brez dovoljenja vtihotapljal v Jugoslavijo, od koder je skupno z nekim Korničnikom vtihotapljal tobak v Nemško Avstrijo. Zaplenili so 16 kg tobaka, Strasserja pa pognali čez mejo v Nemško Avstrijo. Sicer je pa polno takih tičev v Mariboru, ki kar na debelo barantajo s tobakom, dočim se mora navadni človek truditi, da dobi bomo cigareto.

Zaprli so mesarskega pomočnika Jakoba Kramerja, vulgo Jokelna, ker je v Kirbiševi gostilni razgrajal in ogrožal človeško varnost. Občinstvo bo z veseljem pozdravilo ta korak naše policije.

Tatvine in vlomi. Pred par dnevi so aretirali brezposelnega rudarja Franca Ledineka, ker je ukradel v družbi Otmarja Lorgerja 13 kokoši. Ko so pri Ledineku izvršili hišno preiskavo, so našli žensko kolo, ki je bilo ukradeno pri vlamu v podstrešje Karla Šora v Götthejevi ulici št. 24. Ledinek je izpovedal, da je kokoši prodal branjevcu na Glavnem trgu Konradu Abel, ki je živel v koruznem zakonu z branjevko Terezijo Konrad v Schwarzevi ulici št. 5. Ugotovili so, da je bil Ledinek skoro sleherni dan pri tej branjevki na Glavnem trgu, pa tudi v njenem stanovanju. Iz tega so sklepali, da daje ta branjevka potuho Ledineku, ki je priznal, da mu je omenjena izročila kolo shraniti, ker se je bala, da bi ga policija ne zaplenila. Pri hišni preiskavi, ki se je izvršila pri branjevki Konrad, so našli mnogo različnega blaga, perila in obleke, kar je bilo policiji zelo sumljivo. Blago je policija zaplenila. Policija je ugotovila, da je bilo to blago ukradeno pri raznih vlomih in sicer pri Ogi Weigerl, Cesarska cesta št. 5, Jožefu Filipiču, Kamniška cesta št. 22, Karolini Pučelik, Mestni park št. 1, Anton Rohrhoferju, Schillerjeva ulica št. 12, Ivanu Urbasu, Gosposka ulica št. 46, dr. Antonu Muleyu, Reiserjeva ulica št. 12, Mariji Molan, Schillerjeva ulica št. 12, Klari Šoru in Frideriku Rozmanu, Götthejeva ulica št. 24 in Edvardu Svoboda, Lutherjeva ulica št. 4. Vsi ti so našli med zaplenjenim blagom mnogo svojega blaga, ki ga jim je policija vrnila. Nadalje so našli mnogo blaga tudi pri bratu branjevke Konrad, Francu Samuhu, in pri sestri Veroniki Kubiš. Kot vlomilca in tata so izsledili 36 let starega brezposelnega mizarja Ivana Karlina. Ta je priznal sedem vlovov. Izpovedal je, da sta ga k temu zapeljala Anton Abel in Konradova. Karlin ima še druge vlome na vesti. Sodišče ima še več blaga, čegar lastniki še niso znani. Ledinek je ukradene kokoši prodal Abelu, ki je tudi v zaporu okrožnega sodišča radi tatvine slanine.

Dopisi.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Čitali smo v »Mariborskem delavcu«, da dobi ljudstvo k praznikom fino belo moko, koje cena ne bi

smela presežati 4 K za kg. Po drugih občinah so res dobili za to ceno prav lepo belo moko, samo tukaj pri sv. Lovrencu smo dobili bolj temno moko, pa še za to smo plačali 5 K za kg. Mogoče so dobili boljši sloji boljšo, tega se še ne ve. Bilo bi dobro, prepričati se, ako je prišla v Sv. Lovrenc res bolj slaba moka, kakor drugod in ako se sme bolj drago prodajati, kakor so določene cene.

Podpisujte drž. posojilo!

Zadnje vesti.

Koroška fronta.

LDU. Ljubljana, 6. maja. Uradno se poroča opoldne: Na zapadni koroški fronti mirno. Tekom 5. maja in 6. maja do osme ure na vzhodnem delu Koroške ni prišlo do bojev. Naše čete so se z vsem topništvom koncentrirale na postojankah severno in zapadno od Spod. Dravograda in vzhodno od Guštanja.

Italija in Nemci.

LDU. Berlin, 6. maja. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Lugana: Italijanski listi so vedno bolj razdraženi. „Corriere della sera“ označuje vest, da namerava mirovni dogovor Nemčiji prepovedati združitev z Nemško Avstrijo kot nezaslišano. To bi značilo tudi za Italijo veliko nesrečo, ker bi potem lahko nastala podonavska zveza, ki bi s svojim gravitiranjem proti Jadranu postala Italiji sovražna.

Anglija za črnogorskega kralja.

LDU. Haag, 5. maja. (DKU.) V angleški zbornici je izjavil državni podtajnik Harmsworth v imenu vlade, da Anglija ne pripozna črnogorske narodne skupščine, ki je mesca novembra v Podgorici proglasila odstranitev kralja Nikita ter združitev Črne gore s Srbijo. Velika Britanija smatra še vedno kralja Nikita kot postavnega vladarja Črne gore.

Orlando in Sonnino se vračata v Pariz.

LDU. Pariz, 5. maja. Italijanski poslanik v Parizu je naznanil načelnikom aliranih vlad, da odpotujeta Orlando in Sonnino zvečer iz Rima in da prideta v sredo v Pariz.

Končni pogoji Italije?

LDU. Berlin, 5. maja. Kakor poroča „Temps“, so končni pogoji Italije baje nastopni: Reka bo italijanska, nasprotno pa se bo nekaj točk črtalo iz londonskega dogovora. Sporno ozemlje, kateremu se odpove Italija, pa ne sme postati jugoslovansko, marveč mora biti avtonomno, obstoječe iz neodvisnih malih držav.

Neobvezna ponudba:

Ia. svinjska mast, zajamč. čista, v sodih, kg K 34—
Ia. paprika in suha slanina, v zabojih, kg K 34—
Ia. soljena slanina in suho meso, v zabojih, kg K 30—

franko Maribor.

Na malo 10—20 kg se cene za 3% zvišajo.

Naročila sprejema pismeno (ali ustmeno od 11.—1. ure opoldne):

Agentura „Levante“, Maribor

Lutherjeva ulica 5 (dvorišče).

2—1

Od pol 7. do 10. ure zvečer
danes in vsak večer koncert v hotelu „UNION“!

Razglas.

Na podlagi § 9. naredbe deželne vlade v Ljubljani z dne 11. januarja 1919, št. 259, se prepoveduje do preklica za območje policijskega komisarijata, to je za mesto Maribor in občine Karčovina, Leitersberg, Pobrežje, Tezno, Studence in Radvino vsako točenje alkoholnih pijač (žganja, vina, piva in sadjevca) po gostilnah, kavarnah in vseh javnih lokalih.

Prestopki te prepovedi se bodo najstrožje kaznovali v smislu § 6. navedene naredbe.

Maribor, dne 6. maja 1919.

Policijski komisariat v Mariboru.

Dr. Senekovič s. r.

Pridnega učenca

zmožnega slovenskega in nemškega jezika, sprejme 5—2

M. Macher, steklar

Maribor, Edmund Schmidova ul. 3

Pridnega, močnega in zdravega

hlapca „skladišče

sprejme takoj proti dobremu plačilu špeci-
rijska trgovina M. Berdajs, Maribor, Sofijin
trg št. 1 3—2

Vreče, sodov in steklenice

kupita vsako množino Jerausch & Gerhold, Maribor,
Stolni trg 2. 10—3

J. Božič

Maribor, Tegetthoffova cesta 34

Modni atelje za gospe in gospode.
Naročila po meri se solidno in
točno izvrše. Vojaške uniforme se
izgotovijo v najkrajšem času.

Zaloga vsakovrstnih oblek za
moške in dečke, kakor tudi vo-
jaške čepice ter epolete.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska
oprava, podložki, modroci, otomane, spalni
in dekoracijski divani, postelje, omare, mize
in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne
postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega,
železnega in tapciranega pohištva v vsakem
slogu od proste do najfin. izvršitve po jako
nizkih cenah pri trdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Stolni trg št. 6.

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

Prva slovenska kavarna!

Kavarna „Central“

v Mariboru, Gosposka ul. 21

(lastnik: Gjuro pl. Valjak)

se priporoča jugoslovanskemu ob-
činstvu.

Somišljeniki!

Zahtevajte po vsih gostilnah,
kavarnah in brivnicah „Mari-
borskega delavca“!

Čaj

Pecilni prašek

Vanilin sladkor

Pravi škrob

Samo na debelo!

Samo na debelo!

in drugo blago priporoča domače
podjetje 10—8

Adria = Jzdelki

(Filip Šibenik)

Ljubljana, Gosposka ul. 16

Maribor, Koroška ul. 21

Kako obrestujem najbolje moje premoženje?

Vsak si zagotovi 3% obresti

s tem

da sklene živliensko zavarovanje!

Kdor na primer vplača danes K 837'40, dobi po preteku 6 let vplačani
znesek z 3% obrestmi, t. j. natančno K 1000'— v gotovini izplačan. Med tem
časom bil je tudi zavarovan za slučaj smrti.

Natančna pojasnila daje in sprejema za zavarovanja

3—2

zavarovalni oddelek

sklada za vojaške vdove in sirote

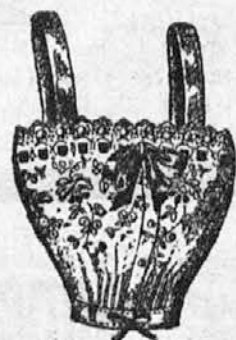
Ekspozitura Maribor.

Vojaške čepice

bojne čepice (sajkače), epo-
lete zlate in srebrne, baržun
v prepisanih barvah, kokarde
za častnike v državni barvi SHS in kokarde za moštvo SHS,
srbske rosete (zvezde); različne borte po predpisih razpošilja
modna trgovina

Zaloga perila za dame, steznikov in
moderčkov.

Zaloga svile za obleke in bluže.
Uzorci na razpolago.

M. BIDOUC, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 28